ПРИ-ЛО-ЗИ ЗА ЕЗО-ТЕ-РИЈ-СКУ ИСТО-РИ-ЈУ „МЕ-ДИ-А-ЛЕ”

Не-ре-ше-не за-го-нет-ке
Или-је Савића

У свом уну-тар-њем кру-гу, „Ме-ди-а-ла” је би-ла ве-ли-ка ме-та-фи-зич-ка по-тра-га. Ис-тра-жи-ва-ње нај-у-да-ље-ни-јих гра-ни-ца и нај-о-па-сни-јих пу-те-ва. Нај-та-јан-стве-ни-ја лич-ност ме-ди-ал-не пу-сто-ло-ви-не био је сва-ка-ко Или-ја Са-вић, фи-ло-зоф и пси-хо-лог, „ми-стик из сен-ке”. По-зна-вао је и „мед” и „алу”, све-тлу и там-ну стра-ну све-га, „ма-ги-ју екс-тре-ма”. Пре-суд-но је ути-цао на Шеј-ку, али и још не-ке ве-ли-ка-не срп-ске умет-но-сти дру-ге по-ло-ви-не XX ве-ка. Оста-вио је зна-ко-ве крај пу-та, али не и кључ за њих. Оти-шао је млад и остао нео-т-кри-вен

Пи-ше: Де-јан Ђо-рић

Ли-ков-на гру-па „Ме-ди-а-ла”, осно-ва-на 1958. го-ди-не (са по-че-ци-ма у 1952), ка-сни-је пре-ра-сла у по-крет, ука-зу-је се као нај-зна-чај-ни-ји срп-ски до-при-нос европ-ској кул-ту-ри у XX ве-ку. Ње-но име је про-грам, кључ за раз-у-ме-ва-ње не са-мо ме-ди-ал-них де-ша-ва-ња. Исто-ри-ја „Ме-ди-а-ле” мо-же се вред-но-ва-ти из пер-спек-ти-ве ме-да и але, је-дин-ства су-прот-но-сти, или, ка-ко би Ми-ро Гла-вур-тић

ре-као, „ма-ги-је екс-тре-ма”.

До-ло-рес Ча-ће, цр-на му-за, осо-ба из сен-ке, са-свим дру-га-чи-ја од екс-клу-зив-не Ру-ски-ње Оље Ива-њиц-ки, упи-та-ла се ка-ко је и за-што „Ме-ди-а-ла” иш-чу-па-ла окулт-ну жи-лу. У по-за-ди-ни те упи-та-но-сти је ми-стич-ни жи-вот ове же-не. До-ло-рес Ча-ће је би-ла струч-њак за пси-хо-ло-ги-ју, ко-ју је за-вр-ши-ла да би по-мо-гла сво-ме бра-ту. Ка-да јој је по-ну-ђе-но да, уз Ма-ри-ју Чу-ди-ну, на-пра-ви успе-шну књи-жев-ну ка-ри-је-ру, од-лу-чи-ла се за ано-ним-ност и спа-ли-ла све сво-је пе-сме. Са-чу-ва-на је са-мо јед-на, са сим-бо-лич-ним на-зи-вом „Чи-ма-то-ри-ја” (што зна-чи гро-бље), об-ја-вље-на 1964. у ча-со-пи-су *Де-ло*, уз *Ви-ди-ке* гла-си-лу ме-ди-ал-них те-о-ре-ти-ча-ра. Пе-ва-ла је о смр-ти, чем-пре-си-ма и па-клу, као ма-ни-ри-сти. Њен мла-ђи брат Тит-ко Ча-ће, сли-кар-ме-та-фи-зи-чар, пи-сац ро-ма-на о „Ме-ди-а-ли”, по-лу-део је и убио се. Ње-но име До-ло-рес зна-чи
ту-га
. Умр-ла је не же-ле-ћи да се ле-чи.

Би-ла је су-пру-га фи-ло-со-фа и пси-хо-ло-га Или-је Са-ви-ћа (ро-ђе-ног 1936), при-ја-те-ља Ле-о-ни-да Шеј-ке, во-ђе и јед-ног од осни-ва-ча „Ме-ди-а-ле”. Ста-но-ва-ли су без де-це у ма-лом ста-ну у Бир-ча-ни-но-вој ули-ци у Бе-о-гра-ду. Шеј-ка је го-ди-ну да-на жи-вео код њих, а на ћо-шку те згра-де био је бе-лом бо-јом пре-ци-зно ис-пи-сан знак или *Ан-дри-јин крст*, је-дан од нај-че-шћих сим-бо-ла на Шеј-ки-ним ра-до-ви-ма. Из је-згра око Или-је Са-ви-ћа и Ле-о-ни-да Шеј-ке из-ни-кло је окулт-но под-зе-мље Бе-о-гра-да. Шеј-ка је про-шао кроз низ ђа-вол-ских ис-ку-ше-ња ко-ја је опи-сао у тек-сто-ви-ма „Град (ис-тра-жи-ва-ње па-кла)”, „Ис-ку-ше-ње све-тог Ан-то-ни-ја (од-ло-мак из би-бли-је па-кла)” и „При-руч-ник ве-шти-це”.

У Бе-о-град је та-да до-шао Ми-ро Гла-вур-тић, ми-стик, де-мо-но-лог, цр-тач и сли-кар, веч-но по-де-љен из-ме-ђу ма-ри-јан-ског и ђа-вол-ског прин-ци-па. Он је Тит-ка Ча-ћеа увео у ми-сте-ри-је ка-то-ли-ци-зма, што је по не-ким ту-ма-че-њи-ма код мла-дог сли-ка-ра иза-зва-ло ха-лу-ци-на-ци-је и ре-ли-ги-о-зно лу-ди-ло (прем-да Гла-вур-тић то сма-тра не-тач-ним). Исто-ри-ја „Ме-ди-а-ле” је ње-на ме-та-фи-зи-ка из-ме-ђу два су-прот-ста-вље-на али и ускла-ђе-на по-ла.

ИГРЕ И ИС-КУ-ШЕ-ЊА

„Ме-ди-а-лу” и Шеј-ку пра-ти зла коб. Тај-ну је на-чео још Игор Ва-си-љев, сли-кар, син ру-ских сли-ка-ра-еми-гра-на-та, ан-ђе-о-ски леп мла-дић, ко-ји је сли-као нај-мор-бид-ни-ја де-ла у срп-ској умет-но-сти. Са ше-сна-ест го-ди-на је осно-вао тај-но дру-штво за уби-ство пред-сед-ни-ка Ти-та, а са два-де-сет шест по-ги-нуо под не-раз-ја-шње-ним окол-но-сти-ма. Ње-го-ви при-ја-те-љи би-ли су Да-до Ђу-рић и ар-хи-тек-та Пре-драг Ри-стић. Тих го-ди-на цве-та-ло је цр-но плем-ство, хтон-ски, цр-но-ма-гиј-ски, окулт-ни *un-der-gro-und* ве-ли-ких от-пад-ни-ка од но-мен-кла-ту-ре, фор-ми-рао се круг про-клет-ни-ка, хе-ре-зи-јар-ха и ми-сти-ка. Цр-ни про-ро-ци су из сво-јих по-дру-ма и са сво-јих та-ва-на ку-ца-ли на вра-та Евро-пе и исто-ри-је. Гла-вур-тић је пи-сао: „‘Un-der-gro-und’ ка-да иза-ђе из зе-мље као из ини-ци-ја-тич-ке пе-ћи-не, за-ко-ни-то-шћу ин-вер-зи-је, бу-де уз-диг-нут.”

У уни-вер-зу-му „Ме-ди-а-ле” сна-жно је афир-ми-са-на там-на стра-на. „Ме-ди-а-ла” има свој *Ноћ-ник* и сво-је *ноћ-ни-це*. За ње-ну исто-ри-ју, есте-ти-ку и има-ги-на-ци-ју од ве-ли-ке ва-жно-сти је цр-но-ма-гиј-ски свет. По-ја-вљу-ју се двој-ни-ци, има-ги-нар-ни са-стан-ци, уго-во-ри, спи-ско-ви, нео-бја-шњи-ви до-га-ђа-ји и низ ко-ин-ци-ден-ци-ја. „Све-му се при-да-је ми-стич-но зна-че-ње”, бе-ле-жи Ољa Ива-њиц-ки у *Днев-ни-ку* 1957. го-ди-не. Ка-же да се-бе са-њa „про-вид-ну, ви-дим крв про-вид-ну и све жи-ли-це ко-је ли-че на плућ-не ка-пи-ла-ре”.

Ми-ро Гла-вур-тић у пе-сми „De mor-ti-bus” пе-ва о мр-тви-ма: „Мр-тва-ци ме-ђу со-бом во-де раз-го-во-ре пу-сте / као де-ца се ра-ду-ју из-ла-сци-ма сун-ца / Они не мо-гу јед-ну реч по-ште-но да из-у-сте / Они се се-ле у леп-ти-ре; они се кри-ју у тра-ви”. Чла-но-ви „Ме-ди-а-ле” оп-сед-ну-ти су смр-ћу. Гла-вур-ти-ћев псе-у-до-ним је Ло-ба-њић. У про-ло-гу *Књи-ге о Те-у-ти* Ољa Ива-њиц-ки пи-ше: „Мо-је че-ти-ри лич-но-сти чи-не его.” То су Те-у-та, Те-тис, Ка-ли-о-тис и Зе-у-кис. У јед-ном спек-та-клу-хе-пе-нин-гу, 1966, спа-ли-ла је хи-пер-ре-а-ли-стич-ку лут-ку-двој-ни-цу. Шеј-ка је сво-ју лич-ност по-де-лио на че-ти-ри: кла-си-фи-ка-тор, ста-ти-чар за-ду-жен за пи-та-ња ко-смо-го-ни-је и фи-зи-ке; Рег Тал-бот (Tal-bott), фо-то-граф за-ду-жен за ре-ги-стра-ци-је, ра-ди ква-зи-фо-то-гра-фи-је; Ле-он Леш, ге-о-лог и сли-кар, за-ду-жен за ге-о-ло-ги-ју; Ле-он ван Кис (Кре-а-ци-ја иза Син-те-зе), сли-кар и пе-сник, не-ко ко тра-жи За-мак. Гла-вур-тић је от-крио да је Тал-бот био моћ-ни маг из епо-хе др Џо-на Ди-ја. На стра-ни-ца-ма ру-ко-пи-са о „Ме-ди-а-ли” по-ја-вљу-је се Гла-вур-ти-ћев двој-ник Wal-ter Ego. Ми-лић од Ма-чве је се-би да-вао име-на: Па-три-јарх па-три-јар-ха у сли-кар-ству, Хе-ли-о-цен-трич-ни, Ле-де-ни, Срп-ски бар-ба-ро-ге-ни-је, Ко-стур Ра-до-ва-нов,

На-чел-ник срп-ских вам-пи-ра и Сли-кар не-ба и зе-мље. „Ме-ни се сви-ђа ри-јеч из-род, јер ја је-сам не-ки из-род. Је-ди-ни на-чин да се сли-ка и да се чо-вјек осе-ћа сло-бод-ним је да бу-де не-ки из-род”, ка-же Да-до Ђу-рић.

Ко су Бал-та-зар, Гру-пу-лекс, Yrse, Кар-лекс, Тал-бот, Ле-он Леш, Ле-о-нард Са-рап? У че-му је тај-на двој-ни-штва и ме-ди-јум-ни-штва, тај-них зна-ња и ди-ја-бо-ли-зма?

Шај-ка је оста-вио уго-вор скло-пљен са Гру-пу-лек-сом, пре-ма ко-ме се оба-ве-зао да за свог на-ру-чи-о-ца на-пра-ви јед-ну сли-ку – *Ин-фер-нал-ни ол-тар*. Гла-вур-ти-ћу се та-да по-ве-рио: „Знаш ли да имам уго-вор са ђа-во-лом?!” Ле-та 1956. Оља Ива-њиц-ки и Шај-ка су упра-жња-ва-ли „ве-жбе на да-љи-ну”, знат-но пре зва-нич-них па-ра-пси-хо-ло-шких екс-пе-ри-ме-на-та са екс-тра-сен-си-ма. Шај-ка је кла-си-фи-ко-вао „еле-мен-те ди-ја-бо-лич-ких атри-бу-та Л. Ш.: љу-ска, струк-ту-ра, фла-ша ал-хе-ми-ча-ра, ва-ку-ум, пор-тре-ти, де-струк-то-ри, пре-де-ли Хер-ца, сат-ни ме-ха-ни-зам, че-ти-ри по-ља, од-ли-ке но-ћи, зве-зда-но не-бо, под-зем-на во-да, леб-де-ња, хер-ба-ри-јум, ће-ле-ку-ла, екс-пан-зи-ја мр-ље, ор-би-та, зид пред-ве-чер-ја, по-кло-пац ин-ста-ла-ци-о-ног уду-бље-ња, ру-ше-ви-не бу-на-ра, из-вор Ана-хе-рон-та, два-де-сет еле-ме-на-та ко-ји пли-ва-ју у цр-ном про-сто-ру.” Сва-ка од ових ре-чи сре-ди-шти Шај-кин жи-вот и де-ло.

ИНИ-ЦИ-ЈА-ЦИ-ЈЕ ЛЕ-О-НИ-ДА ШЕЈ-КЕ

Ми-стик Или-ја Са-вић био је нај-бо-љи Шај-кин при-ја-тељ. У ње-му је Шај-ка на-шао лич-ност ду-хов-но и ин-те-лек-ту-ал-но рав-ну се-би, мо-жда и над-моћ-ни-ју. По обра-зо-ва-њу пси-хо-лог, он је у „Ме-ди-а-лу” увео Ви-ли-је-ма Блеј-ка, иде-ју о ти-гру и низ до та-да не-по-зна-тих фи-ло-со-фа, езо-те-ри-ча-ра и ал-хе-ми-ча-ра. Књи-ге је ре-дов-но до-ба-вљао из Бри-та-ни-је и по-се-до-вао ве-ћу би-бли-о-те-ку на-сло-ва на ен-гле-ском. Као све-док и са-у-че-сник, Дра-гош Ка-ла-јић је-ди-ни је оста-вио не-ке по-дат-ке о Шај-ки-ном и Са-ви-ће-вом ул-ти-ма-тив-ном езо-те-ри-зму. Ци-ти-ра-мо Ка-ла-ји-ћа *in ex-ten-so*:

„На том ме-сту, пред ина-че по мно-го че-му ениг-ма-тич-ном лич-но-шћу Или-је Са-ви-ћа, отва-ра се про-стор про-бле-ма без по-у-зда-них чи-ње-ни-ца, про-стор жи-вог пе-ска и чак езо-те-ри-је; ула-зак у про-стор езо-те-ри-је, по уче-њу езо-те-ри-зма, мо-же би-ти бре-ме-нит опа-сно-сти-ма. Или-ја Са-вић је ра-дио на ре-ша-ва-њу јед-ног фун-да-мен-тал-ног, фи-ло-соф-ског, ме-та-фи-зич-ког про-бле-ма ко-је је зах-те-ва-ло, ка-ко је сам че-сто го-во-рио, чи-тав људ-ски век. Умро је ве-о-ма млад. Иза се-бе је оста-вио хер-ме-тич-ке озна-ке свог ра-да ко-је је, ми-сли-мо, не-мо-гу-ће де-ши-фро-ва-ти услед не-до-стат-ка ко-дек-са ши-фри. Или-ју Са-ви-ћа смо упо-зна-ли ве-о-ма дав-но, ско-ро исто-вре-ме-но кад и Шеј-ку, у на-шој три-на-е-стој-че-тр-на-е-стој го-ди-ни. Чи-нио нам се као не-ко би-ће са дру-ге пла-не-те, та-да; као не-ки маг, са-тан-ског осме-ха ко-ји нас је тад чак пла-шио. Ни-смо успе-ва-ли да од-го-нет-не-мо зна-че-ње и сми-сао ње-го-вих ре-че-ни-ца, ни-ти смо по-зна-ва-ли име-на ми-сти-ка, езо-те-ри-ка, ме-та-фи-зи-ча-ра, ал-хе-ми-ча-ра, ко-је је ци-ти-рао. Тек мно-го го-ди-на доц-ни-је, тек на-кон смр-ти Или-је Са-ви-ћа, те ре-че-ни-це и та име-на, до-бро уре-за-ни у ме-мо-ри-ју, до-би-ја-ли су раз-ја-шње-ње кроз на-шу лек-ти-ру или обра-зо-ва-ње, за ко-је се ка-же да во-ди са-зна-њу да се ни-шта не зна. За са-да, у окви-ру ове пре-ми-се по-све-ћи-ва-ња де-лу Ле-о-ни-да Шеј-ке, мо-же-мо ре-ћи да су про-бле-ми, основ-ни про-бле-ми Или-је Са-ви-ћа и Ле-о-ни-да Шеј-ке, у су-шти-ни би-ли иден-тич-ни, прем-да је Или-ја Са-вић те про-бле-ме схва-тао у ис-кљу-чи-во чи-стим, ме-та-фи-зич-ким или фи-ло-соф-ским тер-ми-ни-ма (...). На-кон смр-ти Или-је Са-ви-ћа, Ле-о-нид Шеј-ка је имао тре-нут-ке соп-стве-не де-пер-со-на-ли-за-ци-је, од-но-сно иден-ти-фи-ка-ци-је, са Или-јом Са-ви-ћем. По-сто-ји, у при-лог зна-ча-ја раз-ма-тра-ња од-но-са из-ме-ђу Или-је Са-ви-ћа и Ле-о-ни-да Шеј-ке, и јед-на се-ри-ја фо-то-гра-фи-ја њи-хо-вог ри-ту-а-ла ини-ци-ја-ци-је у ‘Ca-dis’. Обо-је, као и онај ко их је сни-мио, брат Или-је Са-ви-ћа, мр-тви су. По-сто-ји и јед-на чуд-на ко-ин-ци-ден-ци-ја да-ту-ма смр-ти све тро-ји-це. На том ме-сту, тре-ба за-у-ста-ви-ти пут са-зна-ња. Не-ке пе-ча-те не тре-ба сло-ми-ти. Мо-же-мо са-мо упо-зо-ри-ти на кла-сич-но упо-зо-ре-ње езо-те-ри-ста: сва-ки ма-гиј-ски ри-ту-ал, по-што бу-ди си-ле пси-хи-зма, бу-ди та-ко-ђе и опа-сно-сти, јер се по-кре-ну-те, осло-бо-ђе-не си-ле, мо-гу отрг-ну-ти од кон-тро-ле и окре-ну-ти про-тив оног ко их по-кре-ће. При-су-ство ма-гиј-ског еле-мен-та у ини-ци-ја-ци-ји Ле-о-ни-да Шеј-ке ипак не мо-же ни-ти је мо-гло да ути-че на, у осно-ви хри-шћан-ску (или па-ра-хри-шћан-ску, про-то-хри-шћан-ску), мо-рал-ну ква-ли-фи-ка-ци-ју ње-го-вог де-ла. Ле-о-нид Шеј-ка је де-лио уве-ре-ње Бо-дле-ра и Ге-но-на да се нај-ве-ће лу-кав-ство ђа-во-ла са-сто-ји у то-ме што нас је ус-пео уве-ри-ти да не по-сто-ји. Шеј-ка је свој жи-вот по-све-тио не са-мо пу-ту ка Бо-гу, већ и бор-би про-тив Ђа-во-ла. То мо-же об-ја-сни-ти и мно-ге об-ли-ке ње-го-вог све-тов-ног ан-га-жо-ва-ња јер је у до-ми-нант-ним со-ци-јал-ним фе-но-ме-ни-ма и ор-га-ни-за-ци-ја-ма са-вре-ме-ног до-ба на-слу-ћи-вао ин-кар-на-ци-је са-тан-ског прин-ци-па.”

У ПО-ТРА-ЗИ ЗА ЦЕН-ТРОМ

Го-ди-не 1966. умро је мла-ди Или-ја Са-вић а за-тим и ње-гов брат Ду-шан, не-ду-го по-том, 15. де-цем-бра 1970, и Шеј-ка. Убр-зо по-сле Шеј-ке умр-ла је и ње-го-ва дру-га су-пру-га, исто-ри-чар-ка умет-но-сти Ана Чо-лак-Ан-тић, ко-ја је во-ди-ла га-ле-ри-ју „Гра-фич-ки ко-лек-тив”, ме-сто оку-пља-ња ме-ди-а-ли-ста. То се до-го-ди-ло из-не-на-да, као да јој је не-што екс-пло-ди-ра-ло у гла-ви.

До-ло-рес Ча-ће го-во-ри-ла је о про-це-су ко-ји се по-на-вља ка-да су у пи-та-њу не-ки чла-но-ви „Ме-ди-а-ле”. На по-след-њој фо-то-гра-фи-ји са Ка-ла-ји-ћем, не-ко-ли-ко да-на пре смр-ти, Шеј-ка има не-при-род-но ве-ли-ку гла-ву. Умро је од ра-ка у цен-трал-ном де-лу мо-зга. У „При-руч-ни-ку ве-шти-це” још по-чет-ком пе-де-се-тих по-ми-ње „гла-ве у ко-ји-ма на-ра-ста ту-мор”. Та-кву фор-му је не-пре-кид-но пре-ци-зно исли-ка-вао ис-пред зи-до-ва на сво-јим ком-по-зи-ци-ја-ма, а пре-у-зео ју је од Да-ли-ја. Ис-под сли-ка се пот-пи-си-вао као Ле-он Леш. Пра-во пре-зи-ме ње-го-вог оми-ље-ног фи-ло-зо-фа Ни-ко-ле Ку-зан-ског је Кребс. До-дај-мо да су од исте бо-ле-сти умр-ли Или-ја и Ду-шан Са-вић, Шеј-ка, До-ло-рес Ча-ће, Све-то-зар Са-му-ро-вић, Ми-лић од Ма-чве и Дра-гош Ка-ла-јић. Ка-ла-јић је от-крио ма-те-ма-тич-ку пра-вил-ност да-ту-ма смр-ти Или-је Са-ви-ћа, ње-го-вог бра-та и Шеј-ке али, упла-шен, ни-је хтео ти-ме да-ље да се ба-ви. Ни-је био упо-знат са прак-тич-ном стра-ном ове по-ги-бе-љи.

Као и про-грам-ски на-зив „Ме-ди-а-ле”, лич-ност Или-је Са-ви-ћа има и сво-ју све-тлу стра-ну, ве-ро-ват-но нај-ду-хов-ни-ју у тој гру-пи. Тај ти-хи пра-ти-лац „Ме-ди-а-ле”, при-вр-же-ник и ту-мач из по-за-ди-не, о ко-ме се ве-о-ма ма-ло зна, још 25. ма-ја 1959. на-ја-вио је (пре-ма за-пи-су у чу-ве-ној ме-ди-ал-ној књи-зи *УРК*) „осно-ву и по-че-так (иде-ју) свог цен-трал-ног спи-са”. Са-вић је у „Ме-ди-а-лу” унео (ка-ко Ка-ла-јић ми-сли) кључ-ни по-јам сре-ди-шта, иде-ју је-згра као упо-ри-ште и сми-сао овог по-кре-та. По-де-ље-ност са-вре-ме-не умет-но-сти и раз-је-ди-ње-ност мо-дер-ног чо-ве-ка на-ли-ку-ју екс-пло-зи-ји, Са-вић је за-ми-слио и по-ку-шао да оства-ри обр-нут про-цес, им-пло-зи-ју ко-ја во-ди ка цен-тру. Шеј-ка је о ње-му пи-сао: „Он је от-крио тај-ну: ре-ши-ти сво-ју ми-крон-ску си-ту-а-ци-ју, то је пут да се иза-ђе из про-ла-зног. По-сле пре-ду-гих, за да-на-шње вре-ме не-схва-тљи-во са-ве-сних ис-пи-ти-ва-ња, ње-го-ва гра-ђе-ви-на је по-ста-вље-на на чвр-сте те-ме-ље, а она је већ ви-дљи-ва јер то ни-су те-ме-љи већ је-згро”.

ПУТ КА ЗАМ-КУ

Иза Са-ви-ћа су оста-ли са-мо не-у-глед-ни днев-ни-ци ко-ји још ви-ше до-во-де у не-до-у-ми-цу. Реч је о не-ко-ли-ко све-шчи-ца у ко-ји-ма пре-о-вла-ђу-ју бе-ли-на или пра-зне стра-не, на мар-ги-ни по не-ки за-пис, део ре-че-ни-це, тач-ка на сре-ди-ни ли-ста, кру-жни-це и ко-се цр-ти-це. То је нај-за-го-нет-ни-ји спис у ме-ди-а-ли-стич-кој би-бли-о-те-ци, ко-ји „Про-све-та" ни-је мо-гла да об-ја-ви ма-да је ан-га-жо-ва-ла Шеј-ку и До-ло-рес Ча-ће да га при-ре-де. Ма-ну-скрипт је са-др-жао и за-др-жао тај-ну а ње-го-во об-ја-вљи-ва-ње би се све-ло на лич-не ко-мен-та-ре при-ре-ђи-ва-ча и јав-но не-ра-зу-ме-ва-ње. У пи-та-њу је јед-на од нај-чу-де-сни-јих, или-јин-ских ду-хов-них аван-ту-ра у но-ви-јој ин-те-лек-ту-ал-ној исто-ри-ји, уну-тра-шња спе-ле-о-ло-ги-ја, по-ни-ра-ње и увре-ме-ња-ва-ње ко-је је тра-ја-ло де-се-так го-ди-на, рад на се-би до-сто-јан нај-ра-зви-је-ни-је – бу-ди-стич-ке пси-хо-ло-ги-је.

Они ко-ји су до-ла-зи-ли у су-срет са тим ру-ко-пи-сом обра-ћа-ли су па-жњу на ње-гов по-јав-ни из-раз али, ка-ко је упо-зо-ри-ла До-ло-рес Ча-ће, пред-ста-вље-не сли-ке и ре-чи су ско-ро не-бит-ни. Иза Или-је Са-ви-ћа ни-је оста-ло ни-шта осим крат-ких за-бе-ле-шки, све-де-них из-ра-за, тра-го-ва на пу-ту ка ве-ли-кој уну-тра-шњој син-те-зи. Био је то са-мо под-сет-ник за не-што што је тре-ба-ло да се до-го-ди у бу-дућ-но-сти, с оне стра-не ма-те-ри-јал-ног. Са-вић је от-крио Шеј-кин За-мак на свој на-чин, ал-хе-мијс-ко „ве-ли-ко де-ло", нај-чи-сти-ју бит сре-ди-шта Ме-ди-а-ле ка ко-јој је те-жио. Оста-ле су са-мо ви-дљи-ве ве-жбе овог екс-цен-трич-ног ми-сли-о-ца, при-пре-ме за су-шта-стве-ну фор-му-лу ко-ја ће об-је-ди-ни-ти жи-вот и смрт, као Бо-р-хе-со-ва тач-ка Алеф. Као код свих ве-ли-ких учи-те-ља, не-ви-дљи-во и не-из-ре-ци-во кључ-но ути-чу на ствар-но, та-јан-стве-на ме-та-фи-зич-ка исто-ри-ја „Ме-ди-а-ле" нај-пот-пу-ни-ји из-раз про-на-ла-зи у Или-ји Са-ви-ћу и ње-го-вој уну-тра-шњој ду-хов-ној гра-ђе-ви-ни.<

Објављено: субота, 3. октобар 2015, 21:15h

(Извор: „СРБИЈА – Национална ревија”, Београд, број 44, 2012, www.nacionalnarevija.com)

***

Речник езотеријских појмова

Мо-гао би се са-ста-ви-ти реч-ник кључ-них езо-те-риј-ских пој-мо-ва и за дру-ге чла-но-ве „Ме-ди-а-ле”, ка-ко је то за Гла-вур-ти-ћа ура-дио Бран-ко Ку-кић. „Ме-ди-а-ла” има сво-је при-вр-же-ни-ке и след-бе-ни-ке, од ко-јих не-ки ис-тра-жу-ју фе-но-ме-но-ло-ги-ју двој-ни-штва. За бе-ле-же-ње ме-ди-ал-них окулт-них де-ша-ва-ња ни-је без зна-ча-ја ко-ин-ци-ден-ци-ја на ко-ју је ука-зао Дра-гош Ка-ла-јић. Зид про-сто-ри-је у ко-јој је уби-је-на цар-ска по-ро-ди-ца Ро-ма-но-вих био је иша-ран ка-ба-ли-стич-ким зна-ци-ма. По-ред њих је оста-вљен нат-пис *Бал-та-зар*, име гру-пе пре не-го што ју је Гла-вур-тић на-звао „Ме-ди-а-ла”.

***

Ритуал, капут, љуштура

Са-вић и Шеј-ка су кра-јем пе-де-се-тих или по-чет-ком ше-зде-се-тих го-ди-на (са-да је не-мо-гу-ће тач-но утвр-ди-ти) уче-ство-ва-ли у цр-но-ма-гиј-ском ини-ци-ја-тич-ком ри-ту-а-лу, у ко-ме је кључ-ни зна-чај има-ло обла-че-ње цр-них са-коа њи-хо-вих умр-лих оче-ва. У до-ку-мен-та-ци-ји Са-ви-ће-ве су-пру-ге До-ло-рес Ча-ће са-чу-ва-на је фо-то-гра-фи-ја овог ри-ту-а-ла а по-се-ду-је је Сло-бо-дан Ши-јан, њен дру-ги су-пруг.

Сни-мио ју је из-гле-да по-зна-ти умет-нич-ки фо-то-граф др Ми-о-драг Ђор-ђе-вић. Ка-пут или са-ко је-дан је од кључ-них сим-бо-ла Шеј-ки-ног сли-кар-ства, цр-тао га је и у све-де-ној фор-ми, као љу-шту-ру, оклоп или омо-тач, че-сто пред-ста-вљао. Љу-шту-ре и љу-спи-це су је-дан од бит-них сим-бо-ла ме-ди-ал-не есте-ти-ке, ва-жне и за сли-кар-ство Ми-ха-и-ла Ђо-ко-ви-ћа Ти-ка-ла, Да-да Ђу-ри-ћа и Љу-бе По-по-ви-ћа.